

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษของครูผู้สอนที่มีวุฒิไม่ตรงสาขา โรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

A Model of Developing English Speaking Competency of Non-English
Major Primary Teachers in the Northeast of Thailand

ประคอง ยุคะลิ่ง¹
กชพร นานาผล²
ธนาภรณ์ พันธุ์ทวี³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษของครูผู้สอนที่มีวุฒิไม่ตรงสาขาโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน จากโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 20 โรงเรียน การประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) กลุ่มเป้าหมายคือผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน 2. เพื่อสร้างและพัฒนาแบบ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน 3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบ กลุ่มเป้าหมายคือครูผู้สอน จำนวน 15 คน ผู้บริหารจำนวน 5 คน ใน 5 โรงเรียน 4. เพื่อตรวจสอบและประเมินรูปแบบโดยการประชุมอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) กลุ่มเป้าหมายคือผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม แบบบันทึกการประชุม แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรมการพูด แบบบันทึกการประชุมสะท้อนผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ครูมีปัญหาสมรรถนะในการพูดภาษาอังกฤษ ทั้งสมรรถนะด้านความรู้ และสมรรถนะด้านทักษะอยู่ในระดับปานกลาง และสมรรถนะด้านคุณลักษณะอยู่ในระดับสูง สาเหตุเพราะว่าครูผู้สอนส่วนมากเป็นครูที่มีวุฒิไม่ตรงสาขาและไม่ได้รับการพัฒนาที่ต่อเนื่อง และขาดแรงจูงใจในการพัฒนา ส่วนแนวทางการพัฒนาพบว่าครูผู้สอนส่วนมากต้องการการอบรมและการสอนงานระบบที่เลี้ยงโดยใช้วิทยากรทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศและมีพี่เลี้ยงเป็นครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ และผู้ทรงคุณวุฒิเสนอว่าควรใช้กิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับความรู้ วัย และประโยชน์ในการนำไปใช้ เนื้อหาควรครอบคลุมกับปัญหาสมรรถนะทั้ง 3 ด้าน โดยใช้กระบวนการอบรมเชิงปฏิบัติการและการสอนงานระบบที่เลี้ยง 2. การสร้างและพัฒนาแบบสรุปได้ว่า รูปแบบประกอบด้วยสมรรถนะในการพูดภาษาอังกฤษ 3 สมรรถนะหลัก 8 สมรรถนะย่อย 18 ตัวชี้วัด โดยใช้กระบวนการพัฒนาเป็น 3 กระบวนการ คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การเรียนรู้ด้วยตนเองและการสอนงานระบบที่เลี้ยง 3. ผลการนำรูปแบบไปใช้โดยดำเนินตามขั้นตอนวิจัยเชิงปฏิบัติการ (PAOR) 2 วงรอบ ในเวลา 3 เดือน พบว่า กลุ่มเป้าหมายทุกโรงเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะด้านความรู้เพิ่มขึ้น มีพฤติกรรมการพูดอยู่ในระดับดีและมีความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับมาก 4. ผลการตรวจสอบและประเมินรูปแบบพบว่ารูปแบบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.54 และ 4.51 ตามลำดับ

คำสำคัญ: รูปแบบ, การพัฒนา, สมรรถนะทางภาษาอังกฤษ, การพูด

¹ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

³ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

Abstract

This research aims were as follows; firstly, to study the English speaking competency problems and highlight ways to improve their English speaking competency among non-English major primary school teachers in Northeast Thailand. By literature review, also, 375 non-English major primary school teachers from 20 provinces in the Northeast of Thailand were samples for giving their opinions. The focus group method was used to collect opinions and suggestions from 9 experts. Secondly, to establish and develop an appropriate model which based on the opinions of 5 experts by in-depth interview method. Thirdly, to implement this model with the target groups: 5 principals and 15 non-English major primary teachers. Lastly, to assess and evaluate the model by connoisseurship with 9 experts. The research instruments were questionnaires, meeting note taking form, interview questions form, speaking observation form and reflection form. Quantitative and qualitative data were analyzed by using statistics through percentage, mean, and standard deviation.

The results showed that; 1. non-English teachers had the problems of English speaking competency. Their English speaking knowledge and skill competencies were at moderate level while attribute competencies was at high level. That was because most of them did not study English language as a major during formal university study and they have not been trained continually. The highlight ways to improve their English speaking competencies indicated that they would like to be trained by Coaching and Mentoring with both Thai and native English speaking experts. They also requested mentors who are English experts. In addition, the experts suggested that they should be attended in the variety appropriate workshops which appropriate for their knowledge and age and applicable to use. The curriculums should cover those 3 competency problems. 2. The establishing and developing model by in-deft interview with 5 experts can be concluded that this model consists of 3 main English speaking competencies, 8 sub-competencies and 18 indicators with 3 processes: workshop, self-learning and coaching and mentoring. 3. After implementation the model with 2 cycles of action research (PAOR) within three months, the English speaking knowledge competency of teachers in every school were improved. Their English speaking met the high level. Moreover, these teachers satisfied this model at the high level. 4. Experts agreed that for develop English speaking competency, this model is appropriate and possible at the highest level with a mean of 4.54 and 4.51, respectively.

Keywords: Model, Development, English Competency, Speaking

บทนำ

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษาการแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขวาง มีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ 2552 : 220) กระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง แต่พบว่าการพัฒนาประสบผลสำเร็จในเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ ไม่สามารถสื่อสารข้อความให้เข้าใจโดยใช้ภาษาอังกฤษได้ ขาดครู-อาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ

ทางภาษาและวิธีการสอนเพื่อการสื่อสาร (นพมาศ หงส์สาขาชาติ 2553 : 94-104) และ “ครู” เป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ (ดวงพร หนูพงษ์ 2547 : 1)

จากความสำคัญดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้การเรียนรู้ กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตร สอดคล้องกับ (อรุณี วิริยะจิตรรา และคณะ 2555 : 10) ซึ่งได้ให้ความเห็นไว้ว่า ภาษาอังกฤษ เป็นเครื่องมือที่สำคัญในสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี การศึกษา ดังนั้น จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จึงมีการปรับเปลี่ยนไป เป้าหมายสำคัญในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ คือ ให้ผู้เรียนมีสามัคคีตยสื่อสาร สามารถใช้ทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเทศไทยซึ่งได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนมีข้อตกลงร่วมกันทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม รัฐบาลมีความจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ ความสามารถของการสื่อสารประชาชาติไว้รองรับ (ประภัสสร เทพชาติ 2552 : 3) ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐานสำหรับการสื่อสารเพื่อประชาคมอาเซียน (BEAC) ที่ให้หลักการและเหตุผลว่า ภายในปี 2558 ประเทศไทยจะต้องเปิดประเทศเข้าสู่ “ประชาคมอาเซียน” ฉะนั้น ภาครัฐจะต้องพัฒนาภาษาอังกฤษให้เป็นภาษากลางเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อประสานงานกันภายในภูมิภาค (สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ 2555 : 1-2) นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2552 : 42) ยังได้กำหนดมาตรฐานความรู้และประสบการณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพครูไว้ในหมวด 1 ข้อ 5 ว่าด้วย ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีความรู้ความสามารถด้านภาษาและเทคโนโลยี สาระความรู้ ภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ แต่ในปัจจุบันพบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จวิชาภาษาอังกฤษแต่ต้องปฏิบัติการสอนจึงส่งผลให้ได้ครูมีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอในการสอนภาษาอังกฤษ ขาดทักษะในการพูด การใช้ภาษาอังกฤษ มีเจตคติที่ไม่ดีในการเป็นครูภาษาอังกฤษ (อนุวัฒน์ ชัยเกียรติธรรม 2552 : 37)

ดังนั้น ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ จึงเป็นการสื่อสารที่มีความสำคัญ เพราะการพูดเป็นการถ่ายทอดความคิดเห็น ความเข้าใจและความรู้สึกให้ผู้ฟังได้รับรู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด (สมิตรา อังวัฒนกุล 2540 : 167) แต่การศึกษาไทยในระบบโรงเรียน ไม่สามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ ทักษะเพียงพอในการใช้ภาษาอังกฤษได้ ผลมาจากการที่โรงเรียนจำนวนมาก ขาดแคลนครูภาษาอังกฤษ ต้องนำครูที่ไม่ได้ผ่านการศึกษาด้านนี้โดยตรงมาสอน (สุวิทย์ ยอดฉิม 2553 : 29-42) และสอดคล้องกับ ธูปทอง กว่างวาสดี (2549 : 5) ซึ่งได้เสนอไว้ว่าการสอนแบบเก่า การฝึกกระสวนประโยค เป็นจุดอ่อนในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับการรายงานผลการทดสอบนักเรียนระดับประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่ำกว่าเกณฑ์เป็นอย่างมาก โดยระดับประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีผลสัมฤทธิ์ภาษาอังกฤษในระดับต่ำที่สุด และจากรายงานผลการสอบ O-Net คุณภาพการศึกษาปีการศึกษา 2551-2553 (ดุสิต หังเสวก 2554 : 1-3) พบว่า ผลการสอบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1 เปรียบเทียบกับ สพฐ. และระดับประเทศใน 5 วิชาหลัก คะแนนเฉลี่ยส่วนใหญ่สูงกว่าระดับ สพฐ. และระดับประเทศ ยกเว้นกลุ่มสาระภาษาอังกฤษ และพบว่าวิชาภาษาอังกฤษคะแนนลดลงมาก ปัจจุบันรัฐบาลมีการพัฒนาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จำเป็น เฉลี่ยได้เพียงประมาณ ร้อยละ 25.18 ต่อปีเท่านั้น

ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้เห็นความสำคัญของการพูดภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารและการพัฒนาสมรรถนะครูให้สามารถพูดภาษาอังกฤษในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ครูสามารถนำความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ไปพัฒนาสมรรถนะนักเรียนให้สามารถพูดภาษาอังกฤษในชั้นเรียนได้ต่อไป และเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่หลักสูตรกำหนด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษของครูผู้สอนที่มีวุฒิไม่ตรงสาขาโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษของครูผู้สอนที่มีวุฒิไม่ตรงสาขาโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษของครูผู้สอนที่มีวุฒิไม่ตรงสาขา โรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. เพื่อตรวจสอบและประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษของครูผู้สอนที่มีวุฒิไม่ตรงสาขาโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีวุฒิไม่ตรงสาขา โรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น คือ รูปแบบสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษของครูผู้สอนที่มีวุฒิไม่ตรงสาขาโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวแปรตาม คือ สมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดจากการสังเคราะห์องค์ความรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปเป็นองค์ประกอบในการพัฒนาภาษาอังกฤษ ได้ 3 สมรรถนะหลัก คือ สมรรถนะด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะ (Skill) และด้านคุณลักษณะ (Attribute) ส่วนกระบวนการพัฒนาสรุปได้ว่า มี 3 กระบวนการ ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop), การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-learning) และการสอนงานระบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) โดย ดำเนินการพัฒนาตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนการวิจัย เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามกระบวนการระเบียบวิธีวิจัย และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยเป็น 4 ระยะ (ดังภาพประกอบ 1) ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนา แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ 1) การศึกษาและสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย 2) สืบค้นความคิดเห็นของครูผู้สอนเพื่อศึกษาปัญหาแนวทางพัฒนาประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีวุฒิไม่ตรงสาขา โรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 14,370 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ แบบสำรวจจำนวนครูที่มีวุฒิไม่ตรงสาขา แบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลส่ง/รับแบบสำรวจและแบบสอบถามทางไปรษณีย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) การประชุมสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ใช้แบบบันทึกการประชุม การเก็บรวบรวมข้อมูลโดย จัดประชุมสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์จากส่วนที่ 1-3 สรุปเป็นร่างรูปแบบที่ระยะ 1

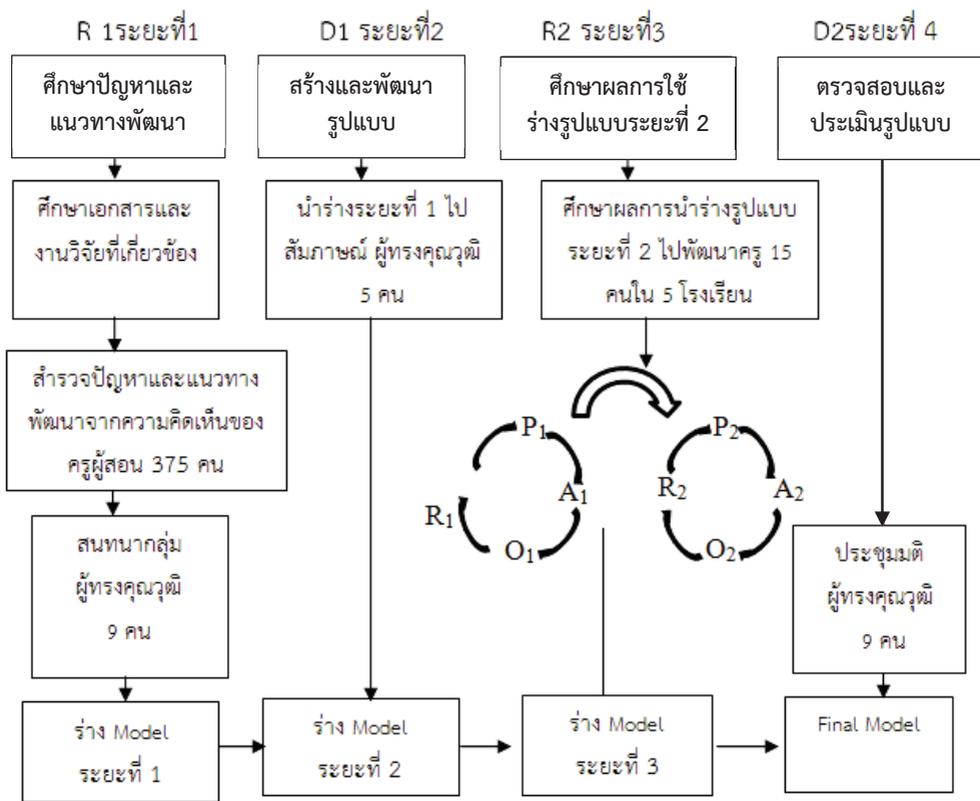
ระยะที่ 2 สร้างและพัฒนารูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบบันทึกการสัมภาษณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ด้วยตัวเองโดยนำร่างรูปแบบที่ 1 ไปสัมภาษณ์

ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม วิเคราะห์ข้อมูลตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ปรับเป็นร่างรูปแบบที่ระยะ 2

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย 5 โรงเรียน คือ ผู้บริหาร 5 คน ครูพี่เลี้ยง 4 คน ครูผู้สอน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ คู่มือการพัฒนา แบบทดสอบ แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการพูด แบบบันทึกการสังเกตการสอน แบบประเมินความพึงพอใจ แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการประชุมสะท้อนผล การเก็บรวบรวมโดยการทดสอบด้านความรู้ก่อน/หลัง การสังเกตพฤติกรรมการพูดระหว่างอบรมและการสังเกตการสอนและการสะท้อนผลหลังการอบรม การประชุมสะท้อนผล การสังเกตการสอนและการสัมภาษณ์

ระยะที่ 4 ตรวจสอบและประเมินรูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ใช้แบบบันทึกการประชุม แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ เก็บรวบรวมข้อมูลจากบันทึก การประชุมแบบประเมินรูปแบบและสังเคราะห์ความคิดเห็นจากที่ประชุมและแบบบันทึกการประชุม สรุปปรับเป็นรูปแบบฉบับสมบูรณ์ (Final Model)

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสำรวจ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนารูปแบบสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษของครูผู้สอนที่มีวุฒิไม่ตรงสาขา โรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (WSCM : KSA MODEL)

สรุปผลการวิจัย

1. จากการสำรวจปัญหาและแนวทางพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษของครูผู้สอนที่มีวุฒิไม่ตรงสาขา พบว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ร้อยละ 86.46 มีวุฒิไม่ตรงสาขา จากการใช้แบบสอบถาม พบว่าครูมีปัญหาในสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษ ด้านความรู้ และด้านทักษะ ในภาพรวมอยู่ใน

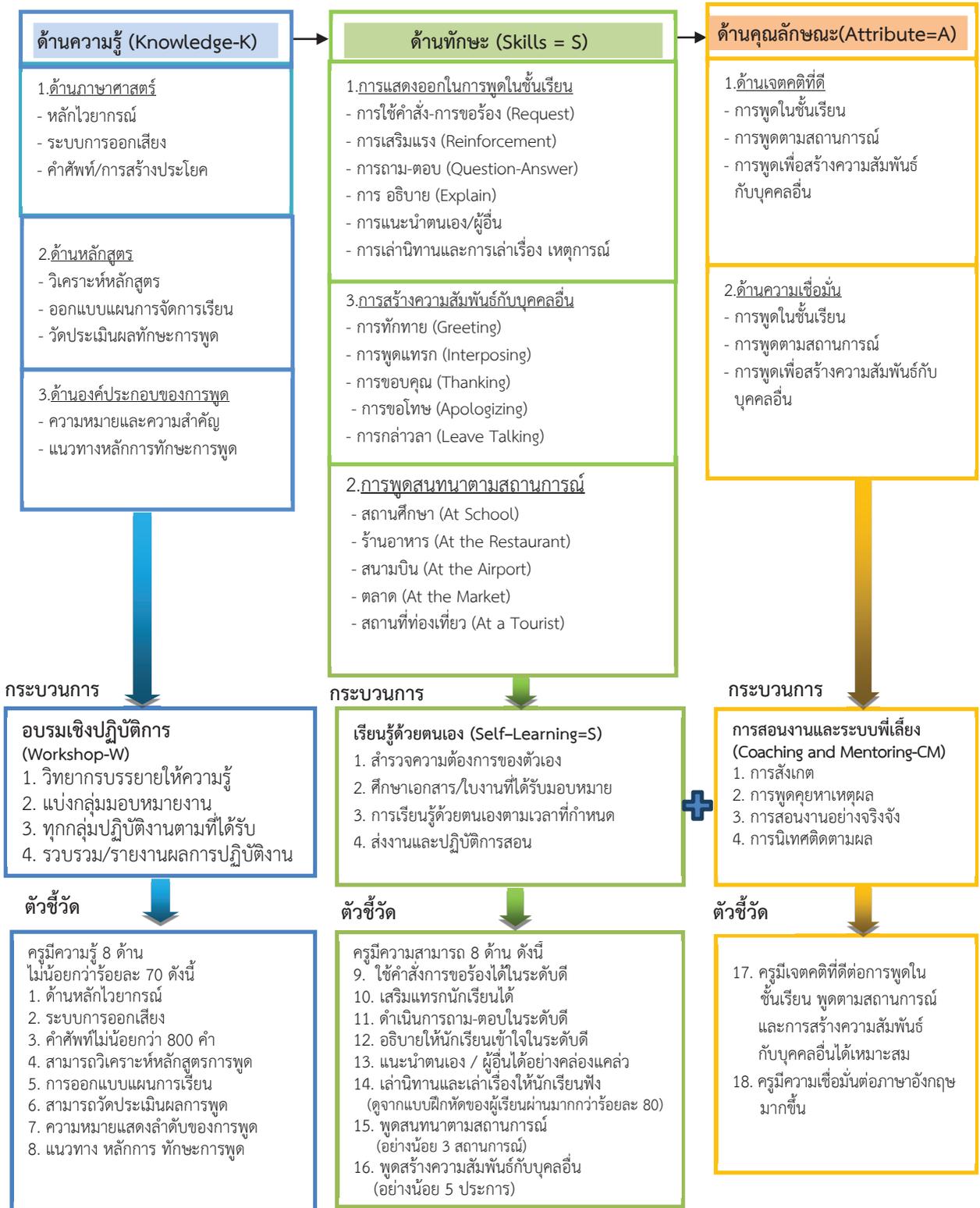
ระดับปานกลาง และด้านคุณลักษณะ อยู่ในระดับมาก ส่วนแนวทางพัฒนา พบว่า ครูผู้สอนส่วนมากต้องการ การอบรมและการสอนงานระบบที่เลี้ยงโดยใช้วิทยากรทั้งชาวไทยและต่างประเทศ โดยมีที่เลี้ยงเป็นครูผู้สอน ที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ และจากการประชุมสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ครูมีปัญหาใน สมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะและด้านคุณลักษณะ ครูมีความรู้ไม่เพียงพอทั้งเรื่อง ภาษาศาสตร์ หลักสูตร องค์ประกอบของการพูด ขาดทักษะการพูดในชั้นเรียน การพูดตามสถานการณ์ต่าง ๆ และการพูดเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ส่วนมากยังใช้ภาษาไทยในชั้นเรียน มีปัญหาการออกเสียง ขาดความเชื่อมั่น ไม่กล้าพูด มีเจตคติที่ไม่ดีต่อภาษาอังกฤษ สาเหตุ ครูที่มีวุฒิไม่ตรงสาขาแต่ต้องปฏิบัติหน้าที่สอน และไม่ได้รับการพัฒนาที่ต่อเนื่องและขาดแรงจูงใจพัฒนาตนเอง ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนวทางพัฒนาโดย ครู ควรได้รับการอบรมด้วยกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ เหมาะสมกับวัย เน้นการฝึก ปฏิบัติจริงและประโยชน์ที่จะนำไปใช้ ควรจัดเนื้อหาหลักสูตรที่เหมาะสมกับปัญหาทั้ง 3 สมรรถนะหลัก 8 สมรรถนะย่อย 18 ตัวชี้วัดโดยใช้กระบวนการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการสอนงานระบบที่เลี้ยง

2. ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบ พบว่า รูปแบบประกอบด้วย สมรรถนะในการพูดภาษาอังกฤษ 3 สมรรถนะหลัก ได้แก่ สมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านทักษะ และสมรรถนะด้านคุณลักษณะ มี 8 สมรรถนะย่อย คือ 1) ความรู้เรื่องภาษาศาสตร์ 2) ความรู้เรื่องหลักสูตร 3) ความรู้เรื่ององค์ประกอบในการพูด 4) ทักษะการพูด ในชั้นเรียน 5) ทักษะในการพูดภาษาอังกฤษตามสถานการณ์ต่าง ๆ 6) ทักษะในการพูดเพื่อสร้างความสัมพันธ์ กับบุคคลอื่น 7) คุณลักษณะด้านเจตคติในการพูด และ 8) คุณลักษณะด้านความเชื่อมั่นในการพูด มี 18 ตัวชี้วัด ได้แก่ความรู้เรื่องหลักไวยากรณ์ ระบบการออกเสียง คำศัพท์ การวิเคราะห์หลักสูตร การออกแบบ การวัด ประเมินผล ความหมายและแนวทางด้านทักษะ คือการใช้คำสั่ง การขอร้อง การเสริมแรง การถาม-ตอบ การอธิบาย เหตุผล การแนะนำตนเองต่อผู้อื่นและสถานที่ การเล่าเหตุการณ์ ความคล่องแคล่วในการพูดตามสถานการณ์ การพูดเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ด้านคุณลักษณะ คือ ครูมีเจตคติที่ดีและมีความเชื่อมั่นต่อการพูด ภาษาอังกฤษ และแนวทางพัฒนาประกอบด้วย 3 กระบวนการ ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการสอนงานระบบที่เลี้ยง

3. ผลการใช้รูปแบบกับกลุ่มเป้าหมายตามองค์ประกอบ 3 สมรรถนะหลัก 8 สมรรถนะย่อย 18 ตัวชี้วัด (ดังภาพประกอบที่ 2) ตามขั้นตอนการอบรมเชิงปฏิบัติการ การเรียนรู้ด้วยตนเองและการสอนงานระบบที่เลี้ยง โดยได้ดำเนินการตามกระบวนการการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (PAOR) 2 วงรอบในระยะเวลา 3 เดือน พบว่า กลุ่มเป้าหมาย มีค่าคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะด้านความรู้ เพิ่มขึ้นในภาพรวมคิดเป็น ร้อยละ 8.39 เมื่อแยกเป็นรายโรงเรียน พบว่า ทุกโรงเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น และจากการสังเกตพฤติกรรมการพูด ทั้งระหว่างการอบรม และจากสังเกต การสอนในชั้นเรียน พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีสมรรถนะด้านทักษะการพูดอยู่ในระดับดีและมีความพึงพอใจต่อ รูปแบบอยู่ในระดับมากทุกโรงเรียน

4. ผลการตรวจสอบและประเมินรูปแบบ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน เห็นว่ารูปแบบมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 และ 4.51 ตามลำดับ สรุปได้ว่า รูปแบบการพัฒนา สมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษของครูผู้สอนที่มีวุฒิไม่ตรงสาขา โรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (WSCM : KSA Model) มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่สามารถนำไปพัฒนาสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษ ของครูผู้สอนที่มีวุฒิไม่ตรงสาขาได้

สมรรถนะ

ภาพที่ 2 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษของครูผู้สอนที่มีวุฒิไม่ตรงสาขา โรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (WSCM : KSA Model)

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนา พบว่า ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่มีวุฒิไม่ตรงสาขา มีปัญหาในการพูด ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาด้านคุณลักษณะ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลจากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ พบปัญหาสอดคล้องกันคือครูมีปัญหาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ครูมีความรู้ไม่เพียงพอในเรื่องภาษาศาสตร์ ด้านหลักสูตรและด้านองค์ประกอบของการพูด ด้านทักษะครูขาดทักษะในการวิเคราะห์หลักสูตร การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ครูขาดทักษะในการพูดในชั้นเรียน การพูดตามสถานการณ์ต่าง ๆ การพูดเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และด้านคุณลักษณะ ครูมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการพูดขาดความเชื่อมั่นไม่กล้าพูด เพราะครูส่วนใหญ่ไม่จบวิชาเอกภาษาอังกฤษแต่ต้องปฏิบัติการสอนซึ่งสอดคล้องกับ อนุวัฒน์ ชัยเกียรติธรรม (2552 : 37) ซึ่งได้สำรวจปัญหาและความต้องการครูผู้สอนภาษาอังกฤษของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า ครูส่วนมากไม่ได้สำเร็จวิชาภาษาอังกฤษแต่ต้องปฏิบัติการสอน จึงส่งผลให้ครูมีความรู้ไม่เพียงพอขาดทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษ มีเจตคติไม่ดีในการเป็นครูภาษาอังกฤษ และสอดคล้องกับ นพมาศ หงส์ชาติ (2553 : 94-104) พบว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีวุฒิตรงสาขามีเพียงร้อยละ 16.7 และพบว่าครูผู้สอนมีปัญหาและต้องการพัฒนาด้านองค์ความรู้ทางภาษา ทักษะภาษา การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องการพัฒนาความสามารถในการสนทนาตามสถานการณ์ต่าง ๆ การใช้ภาษาในชั้นเรียนและในสังคม ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า การจัดการศึกษาไทยในระบบ ไม่สามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ ทักษะเพียงพอในการใช้ภาษาอังกฤษ จึงมักมีปัญหาการใช้ภาษาและปัจจุบันโรงเรียนจำนวนมาก ขาดแคลนครูภาษาอังกฤษ ต้องนำครูที่ไม่ได้ผ่านการศึกษาด้านนี้โดยตรงมาสอน ทั้งครูภาษาอังกฤษยังขาดประสบการณ์ทักษะในการจัดการเรียนรู้ (สุรวิทย์ ยอดฉิม 2553 : 31) จากปัญหาที่พบผู้วิจัยจึงนำมาประกอบกับข้อมูลที่ได้สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถนะ มากำหนดเป็นองค์ประกอบของสมรรถนะและตัวชี้วัดการพูดภาษาอังกฤษของรูปแบบส่วนแนวทางและกระบวนการพัฒนารูปแบบ ได้ผลจากการสังเคราะห์เอกสาร การสอบถามความคิดเห็นในกลุ่มตัวอย่าง การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิผู้วิจัยสรุปกระบวนการพัฒนาที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ดังนี้ได้แก่ การอบรมประชุมเชิงปฏิบัติการ และการสอนงานระบบที่เลี้ยง

2. ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบ พบว่า ได้รูปแบบประกอบด้วยองค์ประกอบของสมรรถนะในการพูดภาษาอังกฤษ 3 สมรรถนะหลัก 8 สมรรถนะย่อย 18 ตัวชี้วัด 3 กระบวนการ ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้วิจัยได้ยึดกรอบแนวคิดขององค์ประกอบของสมรรถนะหลัก 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะและด้านคุณลักษณะตามแนวคิดของ ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2550 : 30) อนันต์ นามทองตัน (2554 : 76) และอาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์ (2547 : 22-23) และได้กำหนดองค์ประกอบของสมรรถนะของการพูดภาษาอังกฤษตามทฤษฎีทางภาษาศาสตร์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ 2551 : 220) และทำนองเดียวกันการกำหนดกระบวนการพัฒนา เป็น 3 กระบวนการ ได้แก่ การอบรมประชุมเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ สมคิด บางโม (วณิช นิรันทรานนท์ 2552 : 129) การเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามทฤษฎีของ Knowles (1975 : 23-25) และการสอนงานระบบที่เลี้ยง ตามทฤษฎีของ Ibarra (2007 : 25-27) ซึ่งการได้มาซึ่งองค์ประกอบและกระบวนการพัฒนารูปแบบจะไม่แน่นอนจะขึ้นอยู่กับสาเหตุและปัจจัยที่ต้องการพัฒนาสอดคล้องกับ Bardo and Hartman (1982 : 46) กล่าวว่า การที่จะกำหนดว่ารูปแบบใดจะต้องประกอบด้วยรายละเอียดมากน้อยเพียงใด จึงจะเหมาะสมนั้น ไม่ได้มีการกำหนดไว้แน่นอนว่าต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง จะขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะปรากฏการณ์ที่สนใจศึกษา

3. ผลการศึกษาการใช้รูปแบบ พบว่า กลุ่มเป้าหมาย มีค่าคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะด้านความรู้เพิ่มขึ้น ในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 8.39 เมื่อแยกเป็นรายโรงเรียน พบว่า ทุกโรงเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น และจากการสังเกตพฤติกรรมกรพูด ทั้งระหว่างการอบรม และจากสังเกตการสอนในชั้นเรียน พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีสมรรถนะด้านทักษะการพูดอยู่ในระดับดีและด้านคุณลักษณะกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับมากทุกโรงเรียน ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมายได้ปฏิบัติตามขั้นตอนกระบวนการพัฒนา

จัดให้มีคู่มือการพัฒนาที่เหมาะสม มีหลักสูตรแผนการเรียนรู้ จัดกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยผู้ใหญ่ จึงเกิดการเรียนรู้ได้ดี สอดคล้องกับ สมคิด บางโม (2551 : 94-95) ที่ได้ให้หลักการในการเรียนรู้ว่าการฝึกอบรมผู้ใหญ่ควรคำนึงถึงประสบการณ์เดิม ควรใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย การสอนผู้ใหญ่ต้องการคำแนะนำ เป็นกันเอง มีคำชมเชย ให้กำลังใจ ไม่ชอบระเบียบมาก และผู้วิจัยได้จัดวิทยากร ครูพี่เลี้ยง ที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ มีความกระตือรือร้น มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเหมาะสมสนุกสนาน เป็นกันเองกับผู้เข้าอบรม มีผู้บริหารให้การสนับสนุนและปฏิบัติตามบทบาทเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Colley (2003 : 13, อ้างถึงใน Suzanne and Cathy 2011 : 30-31) ที่ว่า การใช้ระบบ Mentoring and Coaching เพื่อพัฒนาวิชาชีพใด ๆ จะเกิดการเรียนรู้ได้ผลดีก็ต่อเมื่อ Coach หรือ Mentor ต้องมีคุณลักษณะตรงตามวิชาชีพนั้น ๆ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้กำหนดเนื้อหา กิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสม เน้นการฝึกปฏิบัติให้มากสอดคล้องตามทฤษฎีการสอนเพื่อการสื่อสาร (Nunan 1998 : 67) ที่อธิบายลักษณะกิจกรรมการสอนเพื่อการสื่อสารไว้ว่า กิจกรรมการสอนเพื่อการสื่อสารเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จริง หรือใช้ภาษาอย่างมีความหมาย เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูล และการปฏิสัมพันธ์ ยึดหยุ่นตามความต้องการและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียนและใช้วิธีหลักการ สอดคล้องกับ (Freeman and Donald 2000 : 128-132) ที่กล่าวไว้ว่าการสอนเพื่อการสื่อสาร ต้องจัดกิจกรรมกลุ่มเล็ก เน้นการเรียนแบบร่วมมือ ส่งเสริมให้ใช้ภาษาได้ตามสถานการณ์ จึงทำให้กลุ่มเป้าหมาย มีความมั่นใจ กล้าพูดภาษาอังกฤษมากขึ้น แสดงให้เห็นว่ากระบวนการพัฒนาสามารถพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษของกลุ่มเป้าหมายได้ผลตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

4. ผลการประเมินและตรวจสอบรูปแบบ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า รูปแบบมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 และ 4.51 ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนา รูปแบบตามขั้นตอนการวิจัย โดยผ่านการตรวจสอบประเมินและควบคุม จากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทุกขั้นตอน และมีคู่มือการพัฒนาที่เหมาะสมและเห็นว่าผลการพัฒนาสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษตามรูปแบบ สามารถพัฒนาสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษกลุ่มเป้าหมาย เพิ่มสูงขึ้นทุกด้าน จึงสรุปได้ว่ารูปแบบ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้สามารถนำไปพัฒนาสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษของครูผู้สอนที่มีวุฒิไม่ตรงสาขาโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้อย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบไปใช้
 - 1.1 ควรศึกษารูปแบบ ให้ชัดเจนทั้งองค์ประกอบและกระบวนการพัฒนา
 - 1.2 สถานศึกษาควรมีระบบ Coaching and Mentoring เพื่อประสิทธิภาพการพัฒนา
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย
 - 2.1 สถานศึกษาสามารถนำรูปแบบนี้ไปพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษของบุคลากรซึ่งจะเป็นแนวทางในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาสมรรถนะการพูดของนักเรียนได้
 - 2.2 สถานศึกษาหรือองค์กรอื่นสามารถนำรูปแบบนี้ไปพัฒนาสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษในการสื่อสารของครูหรือบุคลากร เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนหรือพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษตามกรอบมาตรฐานสากล (Common European Framework Referent for Languages = CEFR) ได้

กิตติกรรมประกาศ

ดุษฎีนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กชพร นำนานผล ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร.ธนาภรณ์ พันทวี ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร.โกวิทย์ เทพบุตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลย ภูมิพันธ์ อาจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ศรีสมบัติ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเมตตาเอาใจใส่ จนดุษฎีนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่ประสาทวิชาความรู้และให้กำลังใจตลอดมา ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจเครื่องมือ ให้การสัมภาษณ์ และเสียสละเวลาการเข้าร่วมประชุม ให้ความคิดเห็นข้อเสนอแนะเป็นข้อมูลการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยากร ครูพี่เลี้ยง คณะครู ที่เข้าร่วมพัฒนาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่เป็นอย่างดี และขอขอบคุณ ผู้อำนวยการสว่าง ยุคะลัง นายธนินท์ ยุคะลัง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัชชลิตา ยุคะลัง อาจารย์สว่างเนตร วรรณโรส ที่ให้การช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการทำคู่มือฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- การต่างประเทศ, กระทรวง. **สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ.** (ออนไลน์) 2555 (อ้างเมื่อ 16 มกราคม 2557). จาก : www.mfa.go.th
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. **มารู้จัก Competency กันเถอะ.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เอช อาร์ เซนเตอร์, 2550.
- ดวงพร หนูพงษ์. **ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษและความต้องการพัฒนาวิชาชีพครูภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.** นครราชสีมา : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. 2547.
- ดุสิต หังเสวก. **ผลการสอบ O-NET กับคุณภาพการศึกษา.** สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา นครปฐม เขต 1. (ออนไลน์) เมษายน 2554 (อ้างเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2557). จาก http://school.esanpt1.go.th/nites/academy/o_net%20%202553.pdf
- รูปทอง กว้างสวาสดี. **คู่มือการสอนภาษาอังกฤษ.** มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.
- นพมาศ หงส์สาขาดี. **การพัฒนารูปแบบการอบรมครูภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาของจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยการบูรณาการแนวคิดทฤษฎีภาษาศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่.** วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2553.
- ประภัสสร เทพชาติรี. **ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม, 2552.
- เลขาธิการครูสภา, สำนักงาน. **กฎหมายเพื่อควบคุมการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครูสภา, 2552.
- วณิช นิรันตรานนท์. **รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กในเขตบริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิตธานี เขต1.** วิทยานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552.
- สมคิด บางโม. **เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม.** กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์, 2551.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. **วิธีสอนภาษาอังกฤษ.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สุวริย์ ยอดฉิม. “การพัฒนากระบวนการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์,” **วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่.** 6 (มีนาคม 2553) : 29-42.
- อนัน นามทองตัน. **มองทางลัดสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ.** พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : สหมิตร พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2554.
- อนุวัต ชัยเกียรติธรรม. **การพัฒนาแบบการฝึกอบรมครูสอนภาษาอังกฤษแบบค่ายกิจกรรม.** วิทยานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2552.

- อรุณี วิริยะจิตรา และคณะ. **เหลี่ยมหลังแลหน้าการสอนภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., 2555.
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์. **Competency-Dictionary**. กรุงเทพฯ : เอช อาร์ เซนเตอร์, 2547.
- Bardo, John W. and Hartman, John J. **Urban Sociology: A Systematic Introduction**. New York : F.E. Peacock, 1982.
- Ibrara, L. **Coaching and Mentoring**. New York : McGraw-Hill, 2007.
- Larsen-Freeman and Donald. **Techniques and Principles in Language Teaching**. 2nd ed. Oxford : OUP, 2000.
- Nunan, David. **Designing Tasks for the Communicative Classroom**. Cambridge : Cambridge University, 1998.
- Suzanne, Burley and Cathy, Pomphrey. **Mentoring and Coaching in Schools: Professional Learning Through Collaborative Inquiry**. London : Book Now, 2011.

